

॥ सा विद्या या विमुक्तये ॥

स्वामी रामानंद तीर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड

“ज्ञानतीर्थ” परिसर, विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१६०६ (महाराष्ट्र)

SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY NANDED

“Dnyanteerth”, Vishnupuri, Nanded - 431606 Maharashtra State (INDIA)

Established on 17th September 1994 – Recognized by the UGC U/s 2(f) and 12(B), NAAC Re-accredited with 'A' Grade

ACADEMIC (1-BOARD OF STUDIES) SECTION

Phone: (02462) 229542

Website: www.srtmun.ac.in

E-mail: bos.srtmun@gmail.com

Fax : (02462) 229574

आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखेतील
विविध पदवी विषयांचे सी.बी.सी.एस.
पॅटर्नचे अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०-२१
पासून लागू करण्याबाबत.

परिपत्रक

या परिपत्रकान्वये सर्व संबंधितांना कळविण्यात येते की, दिनांक २० जून २०२० रोजी संपन्न झालेल्या ४७ व्या मा. विद्या परिषद बैठकीतील विषय क्र. १३/४७-२०२० च्या ठरावानुसार प्रस्तुत विद्यापीठाच्या संलग्नित महाविद्यालयांतील आंतर-विद्याशाखीय अभ्यास विद्याशाखेतील पदवी स्तरावरील खालील विषयांचे **C.B.C.S. (Choice Based Credit System) Pattern** नुसारचे अभ्यासक्रम शैक्षणिक वर्ष २०-२१ पासून लागू करण्यात येत आहेत.

- 1) B.A.-II Year Physical Education
- 2) B.A-I Year Education
- 3) B.A- II Year Library and Information
- 4) B.A.-II Year-Music)
- 5) B. Lib. and Information
- 6) B.A- II Year- Fashion Design
- 7) B.A.-I Year-Journalism & Mass Communication) (Optional I, II, III)
- 8) B.A.-II Year-Home Science
- 9) B.A.- II Year-Computer Animation and Web Designing
- 10) Bachelor of Journalism (B.J. Yearly Pattern.
- 11) B.S.W.-III Year

सदरील परिपत्रक व अभ्यासक्रम प्रस्तुत विद्यापीठाच्या www.srtmun.ac.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहेत. तरी सदरील बाब ही सर्व संबंधितांच्या निदर्शनास आणून द्यावी.

‘ज्ञानतीर्थ’ परिसर,
विष्णुपुरी, नांदेड - ४३१ ६०६.
जा.क्र.: शैक्षणिक-०१/परिपत्रक/पदवी सीबीसीएस
अभ्यासक्रम/२०२०-२१/६६६.

दिनांक : ०१.०९.२०२०.

प्रत माहिती व पुढील कार्यवाहीस्तव :

- १) मा. कुलसचिव यांचे कार्यालय, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- २) मा. संचालक, परीक्षा व मूल्यमापन मंडळ, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ३) प्राचार्य, सर्व संबंधित संलग्नित महाविद्यालये, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ४) उपकुलसचिव, पदव्युत्तर विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ५) साहाय्यक कुलसचिव, पात्रता विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.
- ६) सिस्टम एक्सपर्ट, शैक्षणिक विभाग, प्रस्तुत विद्यापीठ.

स्वाक्षरित / -
उपकुलसचिव
शैक्षणिक (१-अभ्यासमंडळ विभाग)

**SWAMI RAMANAND TEERTH
MARATHWADA UNIVERSITY, NANDED**

SYLLABUS

B.A. FIRST YEAR

CORE COURSE:

EDUCATION

Semester Pattern

(CHOICE BASE CREDIT SYSTEM - CBCS)

(With effects from the Academic Year 2020-21)

**SWAMI RAMANAND TEERTH MARATHWADA UNIVERSITY, NANDED.
Choice Based Credit System (CBCS) Course Structure (New Pattern)**

B.A. First Year

CORE COURSE: EDUCATION

Sem-ester	Core Course	Paper	Course Title	Lectures /Week	Total No. of lectures	MSE	ESE	Total Marks	Credits
I	Education	I	Philosophy and Education	4	60	25	50	75	3
		II	Sociology and Education	4	60	25	50	75	3
		Total=I		8	120	50	100	150	6
II	Education	III	Development of Learner	4	60	25	50	75	3
		IV	Learning –Teaching Process	4	60	25	50	75	3
		Total=II		8	120	50	100	150	6
		Total=I+II		16	240	100	200	300	12

PAPER- I: PHILOSOPHY AND EDUCATION

Credits: 03

Marks: 75 = (35 Internal Evaluation + 40 External Evaluation)

Lectures Per week: 04

Total Periods: 60

Course Objectives:

1. To understand basic concepts related to philosophy of education
2. To understand various Indian schools of philosophy and their significance for education
3. To understand various Western Schools of philosophy and their significance for education
4. To understand concept and process of curriculum development

Course Outcomes:

CO1: Student will be able to understand basic concepts involved in Philosophy of education in the contemporary context

CO2: Student will be able to understand basic concepts and tenets of various Indian Schools of Philosophy and their significance for education

CO3: Student will be able to understand basic concepts and tenets of various western schools of Philosophy and their significance for education

CO4: Student will be able to understand concepts and process of curriculum development

Course Details:

UNIT I: EDUCATION AND PHILOSOPHY

- Education: Meaning, Nature, significance , types , goals and objectives
- Philosophy: Meaning, nature and significance
- Relation between Education & Philosophy

UNIT II: INDIAN SCHOOLS OF PHILOSOPHY

- Indian Schools : Origin, nature , types and significance
- Study of selected schools : Vedic (Yoga and Vedanta), Buddhism, Jainism and Islam - Basic Concepts, tenets and their significance for education

UNIT III: WESTERN SCHOOLS OF EDUCATION PHILOSOPHY

- Western Schools : Origin, nature , types and significance
- Study of selected schools : Idealism , Realism , Naturalism and Pragmatism - Basic Concepts, tenets and their significance for education

UNIT IV: CURRICULUM

- Curriculum : Meaning , nature, types and significance
- Principles of curriculum construction
- Process and approaches of Curriculum Development
- New Trends in Curriculum , its development and transaction

References :

- बुब्रेकर जॉन. एस. (1971) 'आधुनिक शिक्षणाचे तत्वज्ञान' अनुवादन अकोलकर ग. वि. : श्री विद्या प्रकाशन, शनिवार पेठ पुणे
- कुंडले म. बा. (200) 'शैक्षणिक तत्वज्ञान व शैक्षणिक समाजशास्त्र
- भंडारी प. व. (1968) 'शैक्षणिक समाजशास्त्र प्रथमावृत्ती सातारा : राबिला पब्लिकेशन.
- मेहेंदेळे, य. श्री. 'समाजशास्त्राची मूलतत्वे' महेंद्र प्रकाशन, नारायण पेठ, पुणे
- पारसनिस न. रा. 'शिक्षणाची तात्विक व समाजशास्त्रीय भूमिका' नूतन प्रकाशन पुणे - 30
- दिक्षित श्रीनिवास (1975) 'भारतीय तत्वज्ञान, सुविचार प्रकाशन मंडळ, नागपूर
- जोशी गजानन (1994) 'भारतीय तत्वज्ञानाचा इतिहास' (खंड 1 ते 6) मराठी तत्वज्ञान महाकोष मंडळ, पुणे
- जोशी प्रमोद, कळलावे महेश (2009) शिक्षणातील नवप्रवर्तने. आदित्य प्रकाशन नांदेड
- रा. वि. महंत ज्योती, उदयोन्मुख भारतीय समाजाती शिक्षण व शिक्षक
- पवार ना. ग., उदयोन्मुख भारतीय समाज शिक्षण व शिक्षक
- अकोलकर ग. वि., शैक्षणिक तत्वज्ञानाची रूपरेषा
- मद्रे गीता, मद्रे ल. रा., भारतीय शिक्षणाचा इतिहास, भाग 1 ते 3.
- पाटील लीला आणि वि. म. कुलकर्णी, आजचे शिक्षण आजच्या समस्या,
- नरवणे मिनल, भारतीय शिक्षणाचे आयोग व समिती,
- पारसनीस न. रा., शिक्षणाची तात्विक व समाजशास्त्रीय भूमिका,
- पाठक वि. अ., भारतीय शिक्षण और उनकी समस्याएं, विनोद प्रकाशन, आग्रा.
- आचार्य दुर्गाशंकर मिश्र, भारतीय शिक्षा का इतिहास, विनोद प्रकाशन, आग्रा.
- कामत अ. रा., भारतीय शिक्षणाची वाटचाल,
- शिक्षण आयोग (1964 - 66) चा अहवाल : समाज प्रबोधन संस्था, पुणे.
- जोशी देवेंद्र, सदावर्ते उज्वला आणि इनामदार विवेक, (2008), भारतीय शिक्षण प्रणालीचा विकास, आदित्य पब्लिकेशन्स, नांदेड

B.A. First Year

Semester: I CORE COURSE: EDUCATION

PAPER-II: SOCIOLOGY & EDUCATION

Credits: 03

Marks: 75 = (35 Internal Evaluation + 40 External Evaluation)

Lectures Per week: 04

Total Periods: 60

Course Objectives:

1. To understand basic concepts related to Sociology of Education
2. To understand various agencies of education in society
3. To understand process of social change and education
4. To understand relation among idea of national integration, cultural heritage, democracy and education

Course Outcomes:

CO1: Student will be able to understand basic concepts involved in Sociology of Education in the Indian context

CO2: Student will be able to understand various social agencies of education, their types, role and significance

CO3: Student will be able to understand the relation between social change and education, challenges before education and education of different deprived classes

CO4: Student will be able to understand relation among concepts like national integration, cultural heritage, democracy and education

Course Details:

UNIT I: EDUCATION AND SOCIOLOGY

- Sociology of Education: Meaning, nature. Scope and significance
- Indian Society : Structure and general characteristics, status of education and attitude towards education
- Perspectives in Sociology of Education
- Social processes involved in education like socialization, social mobility and social change

UNIT II: AGENCIES OF EDUCATION

- Agencies of education : meaning, nature, type, role and significance of various agencies of education in society as given below :
 - Family
 - Peer Group

- Schools
- Mass communication media

UNIT III: EDUCATION AND SOCIAL CHANGE

- Social Change : Meaning, factors of social change and their influence on education
- Constitutional Provisions for education and RTE
- Education and Contemporary challenges : economic, environmental and social challenges
- Education of Women and deprived classes : Role of government and society

UNIT IV: EDUCATION FOR NATIONAL INTEGRATION

- National integration: concept, need & importance
- Contribution of cultural heritage and major festivals in various regions in national integration
- Hurdles in National Integration
- Education and Democracy

References:

- बुब्रेकर जॉन. एस. (1971) 'आधुनिक शिक्षणाचे तत्वज्ञान' अनुवादन अकोलकर ग. वि : श्री विद्या प्रकाशन, शनिवार पेठ पुणे
- कुंडले म. बा. (200) 'शैक्षणिक तत्वज्ञान व शैक्षणिक समाजशास्त्र
- भंडारी प. व. (1968) 'शैक्षणिक समाजशास्त्र प्रथमावृत्ती सातारा : राबिला पब्लिकेशन.
- मेहेदेळे, य. श्री. 'समाजशास्त्राची मूलतत्वे' महेंद्र प्रकाशन, नारायण पेठ, पुणे
- पारसनीस न. रा. 'शिक्षणाची तात्विक व समाजशास्त्रीय भूमिका' नूतन प्रकाशन पुणे - 30
- दिक्षित श्रीनिवास (1975) 'भारतीय तत्वज्ञान, सुविचार प्रकाशन मंडळ, नागपूर
- जोशी गजानन (1994) 'भारतीय तत्वज्ञानाचा इतिहास' (खंड 1 ते 6) मराठी तत्वज्ञान महाकोष मंडळ, पुणे
- जोशी प्रमोद, कळलावे महेश (2009) शिक्षणातील नवप्रवर्तने. आदित्य प्रकाशन नांदेड
- रा. वि. महंत ज्योती, उदयोन्मुख भारतीय समाजाती शिक्षण व शिक्षक
- पवार ना. ग., उदयोन्मुख भारतीय समाज शिक्षण व शिक्षक
- अकोलकर ग. वि., शैक्षणिक तत्वज्ञानाची रूपरेषा
- मद्रे गीता, मद्रे ल. रा., भारतीय शिक्षणाचा इतिहास, भाग 1 ते 3.
- पाटील लीला आणि वि. म. कुलकर्णी, आजचे शिक्षण आजच्या समस्या,
- नरवणे मिनल, भारतीय शिक्षणाचे आयोग व समिती,
- पारसनीस न. रा., शिक्षणाची तात्विक व समाजशास्त्रीय भूमिका,
- पाठक वि. अ., भारतीय शिक्षण और उनकी समस्याएं, विनोद प्रकाशन, आग्रा.
- आचार्य दुर्गाशंकर मिश्र, भारतीय शिक्षा का इतिहास, विनोद प्रकाशन, आग्रा.
- कामत अ. रा., भारतीय शिक्षणाची वाटचाल,
- शिक्षण आयोग (1964 - 66) चा अहवाल : समाज प्रबोधन संस्था, पुणे.
- जोशी देवेन्द्र, सदावर्ते उज्वला आणि इनामदार विवेक, (2008), भारतीय शिक्षण प्रणालीचा विकास, आदित्य पब्लिकेशन्स, नांदेड

Bron F. J. (1970) Educational Sicuikigt bew Delhi, Prentice Hall, Znc.
Brubacher J. S. (1969) Modern Philosophies if Education, New York,
mc Graw hill co.

Carley michel and christie lan, (2005) managing Sustuinable
Development London, Earthscan Publications.

Chaube S. P. (1981) Chaube Akhilesh : Phillosophical & Sociological
Founations of Education. (the Record line onwards of Reference
Should be after 5 Space of the Justified of each refrence) Agra : vinod
Pustak mandir.

PAPER-III: DEVELOPMENT OF LEARNER

Credits: 03

Marks: 75 = (35 Internal Evaluation + 40 External Evaluation)

Lectures Per week: 04

Total Periods: 60

Course Objectives:

1. To understand basic concepts related to Psychology of Education
2. To understand concepts , domains , stages and factors related to growth and development of learner
3. To understand concepts related to personality and role of education
4. To understand concept and types of Intelligence

Course Outcomes:

CO1: Student will be able to understand basic concepts related to Educational Psychology and learner

CO2: Student will be able to understand concept, stages , domains and factors related to human growth and development

CO3: Student will be able to understand basic concepts related to personality and education

CO4: Student will be able to understand concepts and types of intelligence

Course Details:

UNIT I: PSYCHOLOGY AND EDUCATION

- Psychology : Meaning , nature , branches and significance
- Educational psychology: Meaning, nature, scope and significance for teacher and learner
- Methods of studying Educational Psychology

(a) Introspection (b) Observation (c) Experimental (d) Clinical (e) Case Study

UNIT II: GROWTH AND DEVELOPMENT OF LEARNER

- Concepts of growth and development : Meaning, nature and General principles
- Domains of Development : Cognitive, Emotional, Physical and Social
- Stages of development : Infancy, Childhood and adolescence
- Factors affecting growth and development

UNIT III: PERSONALITY AND EDUCATION

- Concept of personality – definition meaning, nature and types
- Factors influencing development of personality genetic and environmental
- Role of teacher in developing personality of student
- Individual Differences: Meaning, types and factors related to individual differences

UNIT IV: INTELLIGENCE

- Intelligence : Concept , Nature and theory of Spearman
- Measurement of Intelligence , concept of I.Q. and its educational importance
- Multiple Intelligence: Meaning, nature and educational significance
- Emotional and Social Intelligence: Meaning, nature and educational significance

References:

- आळंदकर जयकुमार, अभिनव शैक्षणिक मानसशास्त्र,
कुलकर्णी के. व्ही., शैक्षणिक मानसशास्त्र,
नानकर प्र. ल., सुबोध शैक्षणिक मानसशास्त्र,
पारसनीस न. रा., प्रगत शैक्षणिक मानसशास्त्र,
खरात अ. पा., प्रगत शैक्षणिक मानसशास्त्र,
दांडेकर वा. ना., शैक्षणिक व प्रायोगिक मानसशास्त्र,
आफळे रा. रा., बापट भा. वे., शिक्षणाचे मानसशास्त्रीय अधिष्ठान,
जगताप ह. ना., शैक्षणिक व प्रायोगिक मानसशास्त्र,
करकरे, शैक्षणिक मानसशास्त्र,
अकोलकर ग. वि., शैक्षणिक मनोविज्ञान,
बेळे, कुमठेकर व इतर, शिक्षणाचे मानसशास्त्रीय यथार्थदर्शन भाग - 1,
बेळे, कुमठेकर व इतर, शिक्षणाचे मानसशास्त्रीय यथार्थदर्शन भाग - 2,
जोशी देवेंद्र, सदावर्त उज्वला (2008), शैक्षणिक मानसशास्त्र, आदित्य पब्लिकेशन्स,
नांदेड.
- कुलकर्णी, के. व्ही. (1977), शैक्षणिक मानसशास्त्र श्री विद्या प्रकाशन, पुणे.
खरात, आ. पा. (1974) प्रगत शैक्षणिक मानसशास्त्र श्री. विद्या प्रकाशन पुणे.
गोगटे श्री. ब. शैक्षणिक मानसशास्त्र, श्री. विद्या प्रकाशन पुणे.
दांडेकर, वा. ना. (1970), प्रायोगिक व शैक्षणिक मानसशास्त्र, मोघे प्रकाशन, कोल्हापूर.
पारसनीस, न.रा. (1987), प्रगत शैक्षणिक मानसशास्त्र, नूतन प्रकाशन, पुणे.
- Aggarwal J.C. Essentials of Educational Psychology -
Bhatia, H. R. (1973). *Elements of Educational Psychology, 5th edition*,
Orient Longman.
Bigge, M. L. (1982). *Learning Theories for Teachers, (4th edition)*.
New York, Harper and Row Publishers, P.P. 89-90.
Bolles, R. C. (1975): *Learning Theory*. New York, Holt, Rinehart and
Winston, P.P. 18-19.
Bower, G. M., (1986). *The Psychology of Learning and Motivation*,
Academic Press.

B.A. First Year

Semester: II

CORE COURSE: EDUCATION

PAPER-IV: LEARNING AND TEACHING PROCESS

Credits: 03

Marks: 75 = (35 Internal Evaluation + 40 External

Evaluation) Lectures Per week: 04

Total Periods: 60

Course Objectives:

1. To understand basic concepts related to learning and learning theories
2. To understand concepts , domains , stages and factors related to growth and development of learner
3. To understand concepts related to personality and role of education
4. To understand concept and types of Intelligence

Course Outcomes:

CO1: Student will be able to understand basic concepts involved in Philosophy of education in the contemporary context

CO2: Student will be able to understand basic concepts and tenets of various Indian Schools of Philosophy and their significance for education

CO3: Student will be able to understand basic concepts and tenets of various western schools of Philosophy and their significance for education

CO4: Student will be able to understand concepts and process of curriculum development

Course Details:

UNIT I: LEARNING THEORIES AND PROCESS

- Learning : Meaning, nature and characteristics and significance
- Factors affecting learning and teaching process
- Learning theories: (a) Behavioral (Thorndike and Pavlov's theories) (b) Cognitive (Gestalt Theory)
- Transfer of learning: Meaning & types and Educational importance.

UNIT II: PROCESS OF TEACHING

- Teaching: concept, characteristics levels of teaching
- Relation between Learning and Teaching
- Domains of educational objectives and taxonomy in cognitive domain
- Classroom interactions and environment
- Maxims, skills and methods of teaching and their Psychological significance

UNIT III: MENTAL PROCESSES RELATED TO LEARNING

- Attention : meaning, nature, types and educational significance
- Sensation and perception: concept, nature and educational significance
- Cognition : concept, nature and educational significance

- Motivation Concept, types, educational importance

UNIT IV: MENTAL HEALTH

- Mental health & hygiene: concept, meaning & educational importance
- Adjustment & defense mechanism & education importance
- Educational issues and Stress Management
- Role of guidance and counseling in stress management and mental health

References:

- आळंदकर जयकुमार, अभिनव शैक्षणिक मानसशास्त्र,
कुलकर्णी के. व्ही., शैक्षणिक मानसशास्त्र,
नानकर प्र. ल., सुबोध शैक्षणिक मानसशास्त्र,
पारसनीस न. रा., प्रगत शैक्षणिक मानसशास्त्र,
खरात अ. पा., प्रगत शैक्षणिक मानसशास्त्र,
दांडेकर वा. ना., शैक्षणिक व प्रायोगिक मानसशास्त्र,
आफळे रा. रा., बापट भा. वे., शिक्षणाचे मानसशास्त्रीय अधिष्ठान,
जगताप ह. ना., शैक्षणिक व प्रायोगिक मानसशास्त्र,
करकरे, शैक्षणिक मानसशास्त्र,
अकोलकर ग. वि., शैक्षणिक मनोविज्ञान,
बेळे, कुमठेकर व इतर, शिक्षणाचे मानसशास्त्रीय यथार्थदर्शन भाग - 1,
बेळे, कुमठेकर व इतर, शिक्षणाचे मानसशास्त्रीय यथार्थदर्शन भाग - 2,
जोशी देवेंद्र, सदावर्त उज्वला (2008), शैक्षणिक मानसशास्त्र, आदित्य पब्लिकेशन्स,
नांदेड.
- कुलकर्णी, के. व्ही. (1977), शैक्षणिक मानसशास्त्र श्री विद्या प्रकाशन, पुणे.
खरात, आ. पा. (1974) प्रगत शैक्षणिक मानसशास्त्र श्री. विद्या प्रकाशन पुणे.
गोगटे श्री. ब. शैक्षणिक मानसशास्त्र, श्री. विद्या प्रकाशन पुणे.
दांडेकर, वा. ना. (1970), प्रायोगिक व शैक्षणिक मानसशास्त्र, मोघे प्रकाशन, कोल्हापूर.
पारसनीस, न.रा. (1987), प्रगत शैक्षणिक मानसशास्त्र, नूतन प्रकाशन, पुणे.
- Aggarwal J.C.Essentials of Educational Psychology -
Bhatia, H. R. (1973). *Elements of Educational Psychology, 5th edition*,
Orient Longman.
- Bigge, M. L. (1982). *Learning Theories for Teachers, (4th edition)*.
New York, Harper and Row Publishers, P.P. 89-90.
- Bolles, R. C. (1975): *Learning Theory*. New York, Holt, Rinehart and
Winston, P.P. 18-19.
- Bower, G. M., (1986), *The Psychology of Learning and Motivation*,
Academic Press.

Note: Existing Passing Rules Pattern of Examination and Internal Evaluation of B.A. will be applicable for B.A. with Education as an Elective.